Konu: Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri Hk. Tarih: 05.06.2024

05.06.2024 - 97579859

T.C.
TİCARET BAKANLIĞINA
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Uluslararası mal ticaretinde uygulanmakta olan dış ticaret ve gümrük mevzuatın çok boyutlu ve dinamik yapısı yanında karmaşık teknik mevzuatı içermesi nedeniyle, tarife ve tarife dışı önlemlerin doğru uygulanmasının sağlanması açısından dış ticaret ve gümrük işlemleri, 4458 sayılı Gümrük Kanunu 225 ve devamı maddelerine istinaden gümrük müşavirleri eliyle yürütülmektedir.

Gümrük Yönetmeliği'nin 574'üncü maddesinde; "Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri, Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden ekonomik etkili gümrük rejimleri, nihai kullanım, basitleştirilmiş usul uygulamaları ve diğer gümrük işlemlerinin doğru olarak uygulanmasını sağlamak için Bakanlıkça belirlenen tespit işlemlerini yapmak üzere yetkilendirilen ve 576'ncı maddede belirtilen şartları taşıyan gümrük müşaviridir."

Gümrük Kanunu'nun 10'uncu maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak 29.05.2008 tarih ve 26890 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirleri Tebliği" ile ihdas edilen Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği 01.06.2008 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.

Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri (YGM) yaklaşık on altı yıldır "eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin" özellikli durumlarda uzman/yetkili olarak Bakanlıkça belirlenen tespit/raporlama işlemlerini yapmaktadır. Gümrük ve dış ticaret mevzuatının daha ileri düzeyde inceleme, araştırma ve raporlama gerektiren alanlarında vergi güvenliğini sağlayarak işlemlerin mevzuata uygun gerçekleşmesini temin eden YGM'ler kamu ile özel sektör arasında gümrük işlemi güvenliğine katkı sunan bir konumdadır.

Bilindiği üzere 2005/8391 sayılı Kararın Geçici Madde 2, Geçici Madde 19, 2006/12 DİR Tebliğinin 45/6'ncı maddesi ile Ek3/15, 2008/2 sayılı Genelgenin 20'nci maddesi, 2016/1 sayılı Tarım Ürünleri Genelgesinin 7-1,2,4'üncü fıkraları ile Makine, Otomotiv, Diğer Ulaşım Araçları, Elektrik ve Elektronik Sektörü Ürünlerine İlişkin Dahilde İşleme Rejimi Genelgesi'nin 5'inci maddesinde sayılan hususlar Dahilde İşleme Rejiminin gerekliliklerinin karşılanıp karşılanmadığı yönüyle YMM'ler tarafından yapılacak tespit ve hazırlanacak rapora istinaden kabulü yönünde hükümlere yer verilmiştir.

Dahilde işleme rejimi mevzuatında inceleme/tespit gerektiren durumlarda, YMM tespiti istenen konuların; stok tespiti, ithal eşyasının işlem görmüş üründe kullanıldığı, fire, ikincil ürün ve sarfiyat oranları, ihracat beyanname listesi, belgeden belgeye teslim gibi doğrudan gümrük gözetimi/denetimi altında bulunan, bir başka ifade ile "bir gümrük rejimi" kapsamında yer alan eşyaya mahsus tespit ve incelemelerden oluştuğu görülmektedir.

Gümrük mevzuatının doğru uygulanmasına yönelik özellikle "muafiyet/indirim" içeren gümrük işlemlerinde birinci derecede yetki verilmesi gereken meslek grubu YGM'ler olması gerektiği değerlendirilmektedir. Ancak mevzuatımızda özellikle dahilde işleme rejiminde uzman tespiti ve görüşü gereken özellikli durumlarda yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri yerine YMM'lere yetki verildiği görülmektedir.

YGM mesleğinin henüz 2008 yılından bu yana var olduğu göz önüne alındığında bu tarihten önce ihtiyaç duyulan bazı tespit ve incelemelerin YMM'lere yaptırılması anlaşılabilir bir durumdur. Ancak Bakanlığımız YGM sistemini hayata geçirdikten sonra bir gümrük işlemi ile ilgili tespitin bazı istisnai durumlar dışında YGM'ler tarafından yerine getirilmesinin daha uygun olacağı ve mevcut YGM sisteminin daha etkin bir statü kazanacağı düşünülmektedir.

YMM atıflarına konu tüm tespitlerin YGM'lerce yapılabileceği hatta daha ileri düzeyde değerlendirmelerle gümrük işlemlerinin güvenliğine maksimum katkı sağlayabileceği malumdur. Zaten bir gümrük rejiminin meslek mensubu olmayan bir kişi veya kurum tarafından tespiti ve raporlanması işin tabiatına da aykırıdır. Üstelik YMM raporu üzerine daha sonradan farklı bir tespit yapıldığında YMM'lerin herhangi bir vergi sorumluluğu da düzenlenmemiştir. Oysa Gümrük Yönetmeliğinin 575'inci maddesinde Yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri, yapmış oldukları tespit işlemlerinden ve düzenledikleri raporlardan sorumlu oldukları, yaptıkları tespit işlemleri ve bunlara ilişkin raporların doğru olmaması durumunda ziyaa uğratılan vergilerden ve kesilecek cezalardan yükümlü ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacakları hususu hüküm altına alınmış bulunmaktadır

Doğrudan Vergi Usul Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca (mali yeterlilik tespiti gibi) tespit gereken konularda YMM raporu aranması elbette doğaldır. Ancak gümrük ve dış ticaret mevzuatında doğrudan ya da dolaylı olarak ekonomik etkili gümrük rejimlerini, uluslararası anlaşmalardan kaynaklı tercihli tarife uygulamalarını ya da gümrük vergilerini ilgilendiren konuların YGM'lerce incelenip/raporlanması gerekir. Dahilde işleme rejiminin bir gümrük rejimi olması ve rejimin amacına uygun işleyişinin sağlanması gümrük mevzuatının doğru uygulanmasını, dolayısı ile gümrük mevzuatının işleyişine, sistematiğine ve terminolojisine hâkim olunmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda;

- Doğrudan gümrük ve dış ticaret mevzuatını içeren tespitlerin YGM'lerce,
- Doğrudan vergi usul kanunu ve ilgili mevzuatı içeren tespitlerin YMM'lerce,
- Tereddüt ya da ihtiyaç hasıl olan durumlarda da her iki meslek grubunca işlem yapılmasını

ve yetkilendirilmesini teminen mevzuatın yenilenmesinin, YGM meslek grubunun gelişim ve hizmet kalitesine, dolaylı olarak da Bakanlığımızın otorite ve etkinliğine olumlu katı sunacağı değerlendirilmektedir.

Açıklanan nedenlerle yukarıda belirtilen düzenlemeler kapsamında yer alan tespit ve raporlama ile ilgili mevzuatlarda gerekli değişiklik veya ilaveler ile yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince incelenip raporlanmasına ilişkin düzenlemelerin yapılması için gereğini takdir ve tensiplerine arz ederiz.

Saygılarımızla,

GEREĞİ: İhracat Genel Müdürlüğü

Atilla ŞAHİN
Ankara Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAŞ
Bursa Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY
İzmir Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebrail ORMAN
Mersin Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı